

Monumentnummer*: 521222

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82658/165

Woonplaats* Tilburg
Gemeente* Tilburg
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Tilburg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Tilburg
Sectie* N
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 15315

Omschrijving**

Inleiding

Het Jugendstil HERENHUIS MET PRAKTIJK is gebouwd in 1910 naar ontwerp van architect C.J.M. Kocken uit Tilburg voor Dr. A.H.L.E. Pipers.

Omschrijving

Het onderkelderde tweelaagse pand heeft een rechthoekige plattegrond en een samengesteld dak met rode Tuile-du-Nordpannen. De gevels van het half vrijstaande pand zijn opgetrokken uit machinale baksteen. Bruin geglaazuurde bakstenen banden omranden de bogen van deuren en vensters. De hoge borstwering, dorpels, lateien, ornamenten, speklagen en constructieve details zijn van hardsteen. De voorgevel bestaat uit in hoogte en diepte verspringende vlakken. In het middelste terugspringende deel bevinden zich de beide ingangen, rechts daarvan een risaliet met topgevel.

Links op de hoek van het portiek een arkeltoren aansluitend aan een bouwdeel onder schilddak met bolpiron. In de voorgevel van de linkerrisaliet drie kelderramen met Jugendstil smeedijzeren hekken. Hierboven een rondboograam met afgeschuind gemetselde dagkant. Hierin is het raam als een ondiepe inpandige erker gesteld. De stijlen naast de schuine smalle raamzijden worden bekroond door vier verbonden "patroonhulzen". Het driedelige bovenlicht hierachter is in het platte vlak gehouden en voorzien van gefacetteerd

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geslepen kristalglas. Hiernaast bevindt zich een smal getoogd raam met figuratief glas-in-lood met esculaap. Op de hoek hiernaast verheft zich de achthoekige arkeltoeren met gewelfde geprofileerde hardstenen onderbouw, uitspringend vanaf de eerste verdieping. In de zijden van dit tweelaagse torentje smalle vensters met glas-in-lood bovenlicht. Het koperen spitsdak met ovalen piron rust op een overkragende rand met geprofileerde houten consoles. Boven het raam van de bel-etage een zesdelig rondboograam met glas-in-lood bovenlichten. Het middelste bouwdeel bevat de beide deuren. Die van de praktijkdeur links is toegankelijk via twee tredjes met donkerrood met zwart betegeld bordes. De paneeldeur heeft een half rond bovenlicht en een eenvoudige schoenschraper is in de muur ernaast uitgespaard. Voor het doktershuis dienen nog enkele treden beklommen te worden, tot een bordesje met terrazzo en mozaïek met zweepslagmotief. De deur is eveneens governist en voorzien van snijwerk en een smeedijzeren sierrooster. Voor de deur is een houten luifel met geometrische decoratie als cirkels met strepen en een bekroning met patroonhulsachtige elementen. De deur heeft zijramen en een getoogd bovenlicht met gefacetteerd kristalglas.

Naast de deur weer een schoenschraper. Hier boven een schuifvenster met latei, rollaag en spaarboog. In het dakvlak is een dakkapel met lessenaarsdak geplaatst. Het rechter bouwdeel bevat weer twee keldervensters en een rondboograam als bij de praktijkruimte. Op de etage erboven openslaande balkondeuren met bovenlichten en zijramen, uitkomend op een rechthoekig balkon met open hardstenen balustrade. Dit balkon vormt de overgang tot een verder terugspringen van het boven gelegen deel van de gevel. Zowel de balkonramen als het topgevelraam hebben weer een latei, rollaag en spaarboog.

Naast dit raam met glas-in-lood bovenlicht aan beide zijden een licht verdiepte sleuf met een vierkant ornament aan de bovenkant. Boven het raam metselmozaïek. De topgevel heeft onder de profiellijst een getrapte afwerking en een halfronde tuit. De zijgevels zijn blind. Grenzend aan de rechterzijgevel bevindt zich een smalle hoge schoorsteen met ezelsrugafdekking.

De achtergevel heeft links een grote serreuitbouw onder plat dak, voorzien van bovenlichten met kleine roedenverdeling. Daarnaast de uitgebouwde keuken onder plat dak en vervolgens een terugliggend deel met vroegere kelderingang. Hierboven stolpvensters, dat op de etage nog voorzien is van de oorspronkelijke bewerkte zinken falbala. De ramen links zijn breed en zesdelig. In het midden boven de keuken bevinden zich de drie hoge getoogde ramen van het trappenhuis. Het interieur van de artsenwoning is gaaf en fraai gedetailleerd. Het tochtportaal heeft wit marmer op de vloer en als lambrizing. Rechts is een grote eikenhouten kapstok met ijzeren sierhaken. Links is de deuropening dichtgezet ten behoeve van een daarachter gesitueerde lift. De tochtdeuren zijn voorzien van geëst glas met geometrische ruitdecoratie. De ramen aan weerskanten en boven de tochtdeuren hebben glas-in-lood met rozetten. Het plafond heeft Jugendstil stucwerk. Hierna volgt de centrale hal, waar een brede bordestrap met galerijen over twee verdiepingen de indeling bepaalt. De donkere eiken trap heeft balusters en leuning met siersnijwerk. Het trappenhuis wordt verlicht door glas-in-lood ramen met decoraties van flessenbodems, bloemen in hangmandjes en een papegaai op een stok. Bovendien is er een kleurrijk glas-in-lood legraam geplaatst. Een eiken lambrizing en bewerkte eiken deuromlijstingen completeren het geheel. Rechts is de toegang tot de kamer-en-suite met een rond 1920 aangebouwde serre. De deur is, evenals de overige deuren, van zwaar eiken met kussenpanelen, kleine roedenverdeling in het bovenlicht en met geometrische decoratie voorziene koperen deurgrepen. De voor- en achterkamer hebben beide een gebogen houten plafond van gevlamd hout met donkere sierbanden. De schuifdeuren zijn getoogd, ook bergkastjes aan weerszijden hebben een getoogde bovenzijde. In de hal is links een bijbehorende tafel opgesteld met een spiegel. Aan het einde van de hal bevindt zich een deur met glas zoals in de tochtdeuren, leidend naar de vernieuwde keuken. Onder de trap is de toegangsdeur naar de kelder. Het huis is geheel onderkelderd. In de diverse ruimten bevinden zich kasten met vliegengaas en reeksen gepleisterde getoogde bergruimten voor wijn. Aan de voorzijde is een zeer grote ruimte ingericht als tweede keuken compleet met de oorspronkelijke keukenkasten met glazen deurtjes. De matte, overhoeks gelegde vloertegels en de glanzende crèmekleurige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tegels met ruitvormig groen siermotief die de wanden bedekken zijn eveneens oorspronkelijk.

De voorkamer op de eerste verdieping bezit in de hoek een opvallend nisje met, nu dichtgemetseld, glas-in-lood ter verlichting. Op de zolder die fungeerde als droogzolder voor de was hangen houten drooglatten. De voordeur naar het voormalige praktijkgedeelte leidt naar een hal met trap met betegelde lambrizing in wit met zwart. Een glas-in-lood raam met onder meer marmerglas met aesculaap onderstreept de oorspronkelijke functie. De praktijkruimte bestaat uit een kamer-en-suite met schuifdeuren waarin ruitjes van gefacetteerd glas. Deze kamers zijn aanmerkelijk kleiner dan de kamer-en-suite die tot huiskamer is bestemd. De plafonds zijn hier voorzien van Jugendstil stucwerk. In de hal en op de overloop staan nog kleine oude radiatoren.

Waardering

Het pand is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling, namelijk de schaalvergroting van de oudere stedenbouwkundige structuur en is van belang voor de typologische ontwikkeling van de artsenwoning. Het gebouw is architectuurhistorisch waardevol vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect. Tevens is het belangrijk vanwege het materiaalgebruik en de ornamentiek, alsmede de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Het pand heeft ensemblewaarde als onderdeel van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig van nationaal belang is. Tenslotte is het huis van belang vanwege de gaafheid van in- en exterieur en in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke bebouwing.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument